

Redovisning från Workshop med nationell biblioteksstrategi under biblioteksdagarna i Västerås den 11 maj 2016.

Sekretariatet bjöd in till en workshop för att finna gemensamma målbilder för det allmänna biblioteksväsendet. Deltagarantalet var begränsat till max deltagare men fördubblades under mötet till nästan det dubbla. Det var glädjande att så många ville delta och att det gick att genomföra arbetet trots lite trängsel.

Stort tack till Maria Jacobsson och Louise Andersson på SKL samt Anna Lundén på Kungliga biblioteket för stöd och hjälp.

Efter att Erik hälsat välkomna presenterade Krister och Karin ett kort scenario baserat på den framtidsspaning som regeringens Kansli för strategi- och framtidsfrågor tagit fram.

Länken till den ananalysen hittar du här:

<http://www.regeringen.se/contentassets/cb06e1fb555a4c22bc6ec7dbf9449cdd/strategiska-trender-i-globalt-perspektiv---2025-en-helt-annan-varld>

Deltagarna i workshopen kom i huvudsak från sektorn folkbibliotek. Alla sektorer var representerade men svaren kan luta mer åt folkbibliotekssidan.

Utifrån ett framtidsscenario som om 15 år handlar om ett Sverige med mellan 10-11 miljoner medborgare, 800 000 personer över 80 år, flera aktivt talade och lästa språk, kraftig urbanisering, stort rekryteringsbehov inom vård, skola och omsorg och med en sjunkande tilltro till stat men mer makt åt

individerna, stort bostadsunderskott, större regionbildningar diskuterade vi vilka utmaningar biblioteken ska möta och vilka målbilder vi ser framför oss.

Det blev sammanlagt sju grupper med deltagare som livligt diskuterade och redogjorde sina resultat på post-it lappar.

Vi har försökt att dela in post-it lapparna i kategorier.

Sannolikt känner vissa att deras lapp kommit fel eller att vi inte förstått formuleringen eller att kategorierna är för stora. Vi menar att det inte är något problem eftersom syftet med arbetsmötet i stort gick ut på att sätta igång tankar och skapa möjlighet att byta idéer och framtidsspaningar med varandra och med oss.

Fråga nummer två handlade om vad varje deltagare menade att just deras biblioteksverksamhet kunde sluta göra för att få tid och utrymme åt nya uppgifter.

Redovisning: Post- it-lappar:

MÅLBILDER

SKOLBIBLIOTEK: Ändrade kompetensbehov i både skola och bibliotek, men alla elever har tillgång till ett skolbibliotek med bemanning som är en integrerad del i skolans verksamhet.

FOLKBIBLIOTEK: Biblioteken är en utbildningsplattform för det livslånga lärandet. Biblioteket är mångspråkigt och läsfrämjande. Här behövs ett nationellt och lokalt samarbete som går båda vägarna - hur stöttar det lokala det nationella och hur stöttar det nationella det lokala?

Utveckla verksamheten helt och hållet utifrån § 4&5 i bibliotekslagen – det gynnar i slutändan alla. Biblioteken behöver betydligt fler med kompetenser i olika språk. Men även arbete med äldre som ju blir en stor grupp – hur inkludera dessa? Tydligare uppdrag för bibliotekens roll för att snabbt utveckla språkinlärning.
Med mera.

NATIONELLT – LOKALT – LOKALT - NATIONELLT

Ett nationellt bibliotekskort, stark nationell samverkan, alla medborgare har tillgång till alla medier som finns på offentligt finansierade bibliotek. Biblioteket är en aktiv aktör i lokal samhället och formas efter de behov som finns, Biblioteket är en aktiv och känd aktör för social hållbarhet och social sammanhållning, Biblioteket är en stark röst i lokalsamhället. Mobila enheter, virtual reality, större upptagningsområden ute i landet, boken kommer till alla?, fler mindre mobila enheter, decentralisering?

DIGITAL TEKNIK:

Med digital teknik kan biblioteken arbeta för minskade digitala samhällsklyftor. Om det uppstår en permanent underklass kan biblioteken vara utjämnande och se till att det inte också blir en digital underklass. Biblioteken som kompensatorisk kraft i samhället. Vi kan skapa digitala hubbar som är mer flexibla än permanenta byggnader.

BIBLIOTEKET SOM RUM:

Biblioteket som ett vardagsrum i en pressad bostadssituation. Bibliotekets betydelse som fysisk plats kommer att öka och vi måste värna biblioteket som en plats där vi respekterar den

enskilda individen i en värld där skillnaderna ökar. Ett ökat antal pensionärer vill ha förströelse, mening och träffas samt digital stöttning. Biblioteket ska vara en plats där vi möte människor lika och med respekt och tolerans. I ett Sverige där klyftorna ökar och sammanhangen blir färre är bibliotekets rum mer viktigt som en plats där alla kan känna sig välkomna. Ett öppet rum inte minst för nyanlända. Biblioteket ska ha en utjämnande effekt och motverka kommande sociala klyftor genom att vara ett öppet digitalt fysiskt rum som bemöter människor lika och kravlöst. Biblioteken blir viktiga om trångboddheten ökar. Icke-kommersiell mötesplatser som samlar folk i gemensamma aktiviteter, än plats för människor, fokus på besök ej utlån.

DEMOKRATIUPPDRAGET FORTSATT I CENTRUM:

Biblioteket är den enda fria, helt neutrala informationsförsörjningsplatsen i landet. Digital infrastruktur, helst internationell. Biblioteket är en social kraft som överbygger klyftor. Biblioteket är en interkulturell plats – det demokratiska uppdraget. Biblioteket ska vara en motor i den lokala demokratiutvecklingen. Demokratiuppdraget stärks. Alla bibliotek ska vara excellenta, svara mot lokalsamhällets behov och bidra till att förändra människors liv. Demokrativerktyg till eget uttryck och eget skapande = tillitskapare.

BIBLIOTEKET SOM SAMVERKANSPARTNER MED VARANDRA OCH I SAMHÄLLET:

Biblioteken kan vara meröppna. Ökad samverkan för en mer jämlik biblioteksservice. Gemensamma databaser. Samlokalisering. Vi behöver släppa kontrollen tex genom

meröppet – rummet kan användas effektivare av fler och på andra tider. Samverka med andra aktörer, fritidsgårdar, föreningar för att nå ut samt arbeta mer uppsökande. Skapa större flexibilitet genom samverkan med andra aktörer. Biblioteken arbetar tillsammans med andra aktörer för att stärka grundläggande kompetenser som språk och läskunnighet, för att stärka identitet och självkänsla som i förlängningen förbättrar folkhälsan och som i sin tur är kopplat till möjligheten att få jobb. Samordnade resurser är ett måste, medier, kompetens, teknik med mera. Bättre kontakt med andra samhällsfunktioner. Om många blir äldre är de också resurser att använda tex som volontärer.

FRÅGA TVÅ:

VAD KAN BIBLIOTEKEN SLUTA GÖRA?

ALLT SOM INTE ÄR LOKALT BASERAT:

Prioritera lokala behov mycket mer och avsluta arbetet för viss grupper. Centralisera utifrån vad som är viktigt att göra lokalt. Sluta suboptimera. Ta bort alla kommersiella system som inte svarar mot folks behov.

SLUTA KOMPENSERA SKOLAN:

Sluta vara extraresurs för högskolan. Inte kompensera de skolor som saknar skolbibliotek. Mindre statistik. Sluta hålla på med mediehantering. Inget skolbiblioteksarbete i kommunbiblioteket. Folkbibliotek ska inte lägga resurser på skolbibliotek.

SLUTA TÄNKA PLATSBURET:

Minska kraven på hög bemanningsnivå. Skippa publika datorer. Inte vara så bofasta. Möta upp på andra platser. Lägre bemanning.

LÄGGA ÖVER PÅ ANDRA:

Trist rutinarbete robotiseras. Ökad självbetjäning för den som kan. Effektivisering. Släppa kontrollen tex vid samarbeten gällande lokaler. Mycket som skulle kunna läggas ut på andra, it-kurser, bokcirkel för vuxna, författarpresentationer, biblioteket tillhandahåller lokal. Läsfrämjande med andra aktörer, och inte göra det själva. Arrangemang som inte gör skillnad för prioriterade grupper. Läsecirkel för de kan ha det själva.

MEDIER, KATALOGISERING, INKÖP:

Vi behöver på lokal nivå inte syssla med att alla bygger webb, det behövs nationell webbportal med lokala lösningar. AW-medier kommer att försvinna av sig själv. Ta bort duttandet med den enskilda boken. Skapa rena arbetsmoment.

Automatisera, tex: cirkulationsrutiner, utlån, återlämning. Ta bort allt som handlar om system. Centralisera katalogiseringen, inköp med mera. Vårda samlingar ska vi inte göra, inte laga inte magasinera. Sluta med profilinköp. Sluta med lokala upphandlingar av e-medier. Vi ska inte katalogisera. Sluta lägga tid på inköp och katalogisering på varje lokalt bibliotek. Eliminera boklagning och inplastning med mera. Köpa färre medier speciellt populära deckare. Sluta med all katalogisering. Minska på samlingarna. DAISY-böckerna kommer att övergå till talsyntes. Vi ska inte katalogisera själva. Minska på medieköpen, mer resurser till

personal. Minska tiden för vård av samlingar. Förenkla urvalsprocessen av inköp av media. Stora delar av medieurvalet, samordna urval, inköp med mera.

MINSKAD ADMINISTRATION:

Minska administrationen genom kommunsammanslagning. Minska administration över huvud taget, ta bort allt kaffekokande, samt alla allt- i allo-uppgifter. Lägga så mycket tid på kravhantering.